

PARTEA I-A

ÎNTÂLNIREA SENIORILOR PIARIȘTI CU TINERETUL “MASA ROTUNDĂ”

Conform unei dorințe exprimate de elevi s-a organizat o “Masă rotundă” care a dat ocazia ca, două generații mult distanțate în timp, să făurească o punte peste multe decenii și să afle amănunte despre probleme actuale și de odinioară a vieții de elev, probleme care frământă întotdeauna tineretul de vârstă școlară. Într-o ambianță festivă, în sala împodobită a “Aulei Magna” s-au așezat în cerc elevele și elevii liceului alături de seniorii piariști, cadrele didactice ale școlii și invitații care au onorat această întâlnire cu prezența lor.

În deschidere doamna director Jakab Ileana a menționat însemnătatea întrunirii și a mulțumit seniorilor prezenți pentru răspunsul dat la chemarea care le-a fost adresată și a urat bun venit tuturor celor prezenți la această manifestare inedită. (lista nominală a participanților la masa rotundă rezultă din anexa I.A)

De la bun început a fost evidentă necesitatea ca, tinerii prezenți, să fie informați asupra acelor vârștnici cărunți cu care se aflau față în față. Printr-o amplă descriere, concepută de seniorul Nikolici Vasilie și cunoscută deja în prealabil tinerilor, s-a creat posibilitatea informării lor privind diversele aspecte ale vieții de elevilor de odinioară, care au fost domeniile lor de preocupare și nivelul lor de cultură generală. Bazat pe această informare prealabilă, în cuvântul de deschidere a întâlnirii, seniorul Miskovits Stefan a prezentat aspecte semnificative, acelea care au existat, la mijlocul secolului trecut, atunci când seniorii, acum de față, au fost ei înșiși, elevi în incinta acestei clădiri seculare. În expunerea cu grai viu (textul se poate vedea în anexa I.B) s-au prezentat probleme de toate felurile, probleme care preocupă pe orice școlar și nu au fost excluse nici cele care puteau fi considerate mai delicate, ca fiind intrinsece vieții tinerilor de vârstă școlară, în perioada trecerii de la copilărie, prin pubertate la adolescență.

S-a acordat o atenție deosebită influenței vieții de familie asupra formării copilului și necesitatea ca, educația desăvârșită în școală să fie în armonie cu cea primită în casa părintească.

S-a evitat o apreciere calitativă a vieții elevilor din trecut, față de cea actuală, s-a convenit însă, să nu se facă aprecieri valorice comparative, ci doar să se constate că, “a fost diferită”. Bazați pe cunoașterea informațiilor, care au fost prezentate, elevele și elevii au luat cunoștință despre felul de viață al seniorilor prezenți, ceea ce le-a îngăduit să formuleze întrebări pline de interes și să aprecieze just răspunsurile care le-au fost date. Din partea tinerilor prezenți permanent la masa rotundă au fost puse întrebări, unele bine conturate, altele cu caracter mai general, la care răspunsurile au fost date din partea seniorilor prezenți și al invitaților. Întrebările (a se

vedea anexa I.C) s-au referit în general la relația “elev > școală”, “elev > profesor “ și la condițiile vieții și educației din trecut. La întrebarea pusă tinerilor, de a aprecia dacă această întrunire a fost binevenită, utilă și merită să fie repetată, răspunsul afirmativ a fost unanim.

Masa rotundă a luat sfârșit prin cuvintele de apreciere pozitivă acordate din partea doamnei director Jakab Ileana. Dumneaei ulterior a sugerat, ca o eventuală continuare să fie axată pe teme considerate mai delicate, care, de această dată, au fost încă evitate, deși existența lor este evidentă.

Anexa I.A

LISTA PARTICIPANȚILOR LA MASA ROTUNDĂ

Nr	Numele	Calitatea
1	Balica Bianca	elevă
2	Cimpoșu Elena	soră pedagog.
3	Csány Anita	elevă
4	De-Bona Iasania	elevă
5	Ernea Andrei	elev
6	Fenlacichi Zdravko	senior
7	Higyed István	senior
8	Hoyda Pon	elevă
9	Iglodan Bianca	elevă
10	Jakab Ileana	profesoară
11	Jánosi Timea	profesoară
12	Kocsik Zoltán	îndr. spiritual
13	Kocsik Zoltán	îndr. spiritual
14	Lovasz Karin	profesoară
15	Martescu Denisa	elevă
16	Martescu Marius	elev
17	Mihalea Márta	profesoară
18	Mihnea Eugen	elev
19	Miskovits Stefan	senior
20	Muha Giovanna	profesoară
21	Nikolici Vasilie	senior

Nr	Numele	Calitatea
22	Pârvulescu Mihai	profesor
23	Pataky Ernő	profesor
24	Pisleag Andrea	elevă
25	Pogany Andrei	senior
26	Pospisil Bernadet Maria	elevă
27	Reiter András	senior
28	Ruppert József	profesor
29	Sipos Enikő	reporter
30	Siska Istvá	senior
31	Steiner Iozefina	elevă
32	Suciu Valeriu	senior
33	Szentesi Veronica	elevă
34	SzilvÁgyi Zsolt	îndr. spiritual
35	Theer Josef	senior
36	Turbatu David	elev
37	Tury László	senior
38	Virág Robert	elev
39		
40		
41		
42		

Anexa I.B

TEXTUL EXPUNERII LIBERE A SENIORULUI MISKOVITS S.

Răspundem cu plăcere chemării care ne-a fost adresată, de a lua parte la o discuție liberă cu elevele și elevii școlii, care-și desfășoară activitatea în clădirea în care am fost cândva și noi elevi.

Întâlnirea nemijocită între două generații, mult distanțate în timp, impune existența cunoașterii reciproce a partenerilor de discuție. În timp ce noi, cei în vârstă, cunoaștem relativ bine generațiile care au crescut sub ochii noștri, este firesc ca, tinerii să nu cunoască aproape nimic despre bătrânii cărunți cu care stau față în față. Pentru a afla un numitor comun, este necesară ridicarea unei punți, una care să asigure legătura între viața actuală și aceia care se pierde undeva în negura timpului.

Facem parte dintr-o generație care s-a născut la finele unui deceniu de instabilitate politică și economică, care a urmat îndată după primul război mondial și care a culminat cu cea mai gravă criză financiară, pe care a cunoscut-o odată omenirea. După o perioadă de continuă limpezire, a venit timpul ca, și această generație să înceapă educația sa școlară în condiții ceva mai favorabile, care s-au dovedit însă de scurtă durată. În anii când am fost elevii acestui liceu, s-a desfășurat conflagrația mondială care a provocat moartea a peste 50 milioane de oameni, care și-au dat sufletul pe diversele fronturi aflate în zone cu un ger aprig, sau în căldura dogoritoare a Saharei, în apele Atlanticului și apoi ale Pacificului, în lagăre și nu în ultimă instanță, prin covoarele de bombe ucigătoare, care au fost lansate peste orașele în care populația era expusă teroarei, față de care nu se putea apăra. Este neîndoielnic, o asemenea ambianță putea exercita o influență hotărâtoare asupra formării unor tineri, încă lipsiți de maturitatea necesară pentru perceperea situației și pentru a-și crea jaloanele drumului pe care-l vor urma.

În acest timp critic, alături de grija casei părintești, în vederea ocrotirii tineretului de a fi victima acestui măcel barbar și de urmările degradării valorilor morale, un rol de mare importanță îi revenea școlii, care și-a dat seama că, trebuie să facă totul, pentru a frâna învrăjbirea etnică, socială și confesională care s-a manifestat peste întregul continent, aflat în flăcări. Modul în care școala piaristă timișoreană a reușit să facă față acestei chemări de importanță majoră, constituie ceea ce noi astăzi denumim „Spiritul piarist“, un spirit pătruns de umanitate, fraternitate și egalitate a tuturor

oamenilor, indiferent de proveniența lor. Acum, se pare că este greu să se aprecieze dimensiunea reală a acestei chemări, aceia de a educa atunci tineretul pe baza acestor principii, atâta timp ce omenirea era victima neputincioasă a măcelului și decăderii morale generalizate.

Faptul că această școală se afla în inima Banatului, al acelui petec de pământ care se caracterizează printr-o pronunțată eterogenitate etnică, a amplificat însemnătatea misiunii asumate, de a transmite tinerilor o ținută umanistă, corectă și demnă. Noi, cei care am trecut prin această fază, am devenit maturi și am obținut diploma de bacalaureat al Liceului Particular Piarist din Timișoara în anul 1946, ne amintim cu recunoștință și dragoste de profesorii acestei școli, care au reușit, în timpuri de grea restriște, să ne pregătească pentru a putea răspunde onorabil îndatoririlor cărora va trebui să le facem față în cursul vieții care va urma. Pe acest drum am considerat a fi de datoria noastră, să nu dăm uitării și să apreciem just însemnătatea acelui „spirit piarist“, care, între timp, a devenit legendar.

Pentru a ne putea apropia mai mult, pentru a acorda posibilitatea ca tinerii de azi să poată să cunoască ambianța în care noi am fost elevi, se pare a fi indicată prezentarea unor detalii semnificative, unele care să poată ridica puntea peste ceea ce a fost atunci și ce este acum.

Când noi am fost copii, au apărut primele aparate de radio, priveam uimiți, cum părinții noștri se căzneau să acorde un cristal pentru a ajunge în rezonanță cu o anumită frecvență, pe care se transmitea un zgomot, ce putea fi interpretat cu indulgență chiar drept sunet. Treptat aceste aparate s-au perfecționat, glasul și muzica s-au făcut plăcut auzite. Filmul, alb negru, a devenit deja sonor și, abia la finele războiului, și color. Televiziunea abia a făcut primii pași timizi în fază de laborator, nucleul atomului încă nu a fost dezintegrat și multe minuni ale tehnicii care aveau să urmeze, și astăzi sunt la ordinea zilei, nici nu fuseseră încă măcar imaginate. Cu toate acestea, am avut parte de o tinerețe de care ne amintim cu plăcere, am practicat sportul și drumeția, am devorat literatura sub toate formele care au fost accesibile, ne-am dezvoltat nivelul cultural și ne-am însușit cunoștințele, care se considerau a fi utile și vitale, pentru ca cineva să dispună de un nivel de „cultură generală“.

Multe aspecte ale vieții au fost și în acele vremuri cunoscute, ele nu sunt creații ale epocii actuale, ci apar doar sub o altă formă. Eram suporterii ai unei echipe de fotbal, o susțineam cu entuziasm, deși nu îmbrăcam bluze de culoarea echipei, nu cunoșteam cuvântul „fan“ și nu ne puteam închipui că, prin poarta terenului de fotbal ar putea pătrunde cineva cu toba unei fanfare militare, tobă pe care, în tot timpul jocului, să o bată cu toată puterea de care dispune. N-am putut vedea în tribune oameni care se machiau ca niște măscărici, să-și fi pus în cap coifuri cu coarne sau alte minuni, nimeni nu credea cu puțință ca cineva să consume alcool în timpul unui joc. Drapele, fulare multicolore, panouri cu inscripții și focuri de artificii nu se puteau zări, și ar fi fost greu ca prezența acestora să-și găsească justificare. Priveam meciuri de tenis, la care sportivii purtau numai costume de culoare alba, căci tenisul era cunoscut ca „sportul alb“. Am respectat obiceiul ca, să fie aplaudate doar mingi reușite și nu cele care eșuau adversarului. Se juca și „Handball“, pe terenul de fotbal, în sală se practica doar gimnastica.

Atunci încă, existau două feluri de sporturi: cel amator și cel profesionist. Cel amator era la îndemâna oricui, cel profesionist doar aceluia care, și-au ales meseria de sportiv. Faptul că, pentru cei din urmă, nu se plăteau premii de ordinul milioane de \$, nu erau „sponzorizați”, a făcut ca, numărul lor să fie relativ restrâns. La întreceri olimpice, se admiteau exclusiv sportivi amatori! Diferența dintre aceste două forme a dispărut treptat, sportul, activitatea sportivă și întreaga suprastructură managerială a devenit o afacere mercantilă, și ca atare, nu este lipsită nici de aspecte regretabile.

Am prezentat unele aspecte care caracterizează modul de viață din „trecut” dar există încă o multitudine de domenii care merită atenție.

Unul dintre acestea este aspectul comportamentului care se însușește prin educația primită din casa părintească, „cei șapte ani de acasă”, și continuată prin educația dată de școală. Este ceea ce se denumește cu un termen global „dovada de bună creștere”.

Ființa umană, prin natura sa biologică, este o ființă dependentă care nu poate supraviețui prin forță proprie. Un patruped, un mânz, o câprioară, odată ce se nasc, chiar dacă cu greu și după multe încercări nereușite, se ridică în patru picioare și se îndreaptă spre sânul dător de lapte și își începe drumul spre o viață independentă. Fătul uman nu este în stare ca, îndată după naștere, să devină mobil, este pe deplin dependent de ființa care i-a dat viață și poate supraviețui doar în sânul unei familii. Simțurile sale, întocmai ca mobilitatea, se dezvoltă pe parcurs, sub influența mediului care-l înconjoară, mediul familiei. La început doar privește și apoi începe să copieze, să reproducă ce a văzut că fac persoanele din jurul său și, treptat, începe să-și formeze intelectul, să fie capabil de a gândi și de a judeca. În această fază apare rolul educativ al familiei, un rol de mare importanță, căruia în multe cazuri, nu i se acordă atenția cuvenită. Copilul înregistrează, vrând-nevrând, felul de viață și comportamentul membrilor familiei și-și însușește o moștenire, care-l însoțește în tot timpul vieții sale. Un caz fericit apare atunci, când bazele unei educații corecte însușită în sânul familiei, coincid cu principiile de educație ale școlii care-i asigură în continuare educația.

Am prezentat unele aspecte care caracterizează modul de viață din „trecut” dar există încă o multitudine de domenii care merită atenție.

Unul dintre acestea este aspectul comportamentului care se însușește prin educația primită din casa părintească, „cei șapte ani de acasă”, și continuată prin educația dată de școală. Este ceea ce se denumește cu un termen global „dovada de bună creștere”.

Ființa umană, prin natura sa biologică, este o ființă dependentă care nu poate supraviețui din forță proprie. Un patruped, un mânz, o câprioară, odată ce se nasc, chiar dacă cu greu și după multe încercări nereușite, se ridică în patru picioare și se îndreaptă spre sânul dător de lapte și își începe drumul spre o viață independentă. Fătul uman nu este în stare ca, îndată după naștere, să devină mobil, este pe deplin dependent de ființa care i-a dat viață și poate supraviețui doar în sânul unei familii. Simțurile sale, întocmai ca mobilitatea, se dezvoltă pe parcurs, sub influența mediului care-l înconjoară, mediul familiei. La început doar privește și apoi începe să copieze, să reproducă ce a văzut că fac persoanele din jurul său și, treptat, începe să-și

formeze intelectul, să fie capabil de a gândi și de a judeca. În această fază apare rolul educativ al familiei, un rol de mare importanță, căruia în multe cazuri, nu i se acordă atenția cuvenită. Copilul înregistrează, vrând-nevrând, felul de viață și comportamentul membrilor familiei și-și însușește o moștenire, care-l însoțește în tot timpul vieții sale. Un caz fericit apare atunci, când bazele unei educații corecte însușită în sânul familiei, coincid cu principiile de educație ale școlii care-i asigură în continuare educația.

O însemnătate majoră, în privința comportamentului reprezintă aspectul fizic și îmbrăcămintea. Aspectul fizic trebuie să scoată în evidență și grija privind modul de viață igienic. În vremea noastră, un bărbat, care nu purta barbă, dar se rădea abia după trei zile, ar fi fost clasat ca neîngrijit, lipsit de igienă. Părul lipit cu pastă colorată, sub formă de creastă, pentru un bărbat nu putea să fie nici măcar imaginat. Un intelectual tatuat nu se putea imagina. Îmbrăcămintea a fost acordată cu ambianța în care apărea individul. La o manifestare culturală, era firesc ca, îmbrăcămintea să se orienteze după cea care domina în sală. La un concert, la care dirijorul și orchestra purtau frac, era inimaginabil ca, cineva să se așeze într-un fotoliu îmbrăcat cu „blugi” purtând un tricou plin cu diverse figuri mai mult sau mai puțin decente. Manifestarea unei anumite personalități nu era interzisă, dar un om cu bună creștere, a căutat să dea dovadă că, el cunoaște și respectă obiceiurile comunității.

Strâns legat de problema îmbrăcămintei, trebuie tratată și cea a uniformei. Era un obicei preluat din trecut, ca elevele și elevii unei școli să poarte o uniformă, care să-i distingă față de elevii altei școli. La liceul piarist uniforma nu a fost obligatorie, dar s-a pretins purtarea unui chipiu albastru, având o bandă de culoare alb-roșie. Poate pare surprinzător, dar purtam acest chipiu cu mândrie. Fiecare elev a fost obligat să poarte pe braț și un număr de ordine, număr matricol, cu însemnul liceului. Vajnicii apărători ai drepturilor individuale ale cetățenilor, poate ar considera astăzi această „stigmatizare” ca fiind înjositoare, și în contradicție cu conceptul lor privind drepturile omului. Nu contestăm faptul că, nu eram bucuroși de existența unei asemenea măsuri, dar ne conformam vrând-nevrând. Merită să fie amintit aspectul preventiv, exercitat prin purtarea acestui număr. Elevii se fereau de un comportament nepotrivit, știind că, pot fi ușor identificați și trași apoi la răspundere. Numărul de ordine îi împiedeca oarecum să facă prostii!

Trebuie amintite și unele aspecte privind bunul simț. Anumite legi nescrise, dar transmise prin exemple și prin educație, reglementau modul de comportare al tineretului în societate. Atenția acordată persoanelor în vârstă, față de doamne în cazul tinerilor, era generală. Nu se putea concepe, ca un tânăr să treacă primul printr-o ușă, în fața căreia aștepta o doamnă sau un om mai în vârstă. Salutul tinerilor față de o doamnă, era prin vorbă și faptă: „sărut mâna”

Nu este lipsit de interes să amintim, Liceul Piarist a fost o școală particulară, elevii trebuiau să plătească o taxă școlară, o îndatorire nu tocmai neînsemnată în condițiile economice ale unor ani grei de război. Era firesc ca, elevii să aprecieze acest sacrificiu al părinților și să dea dovadă de aceasta, prin interesul pe care-l prezentau pentru obținerea unor rezultate corespunzătoare.

Un aspect deosebit, care se referă deja la perioada care a urmat anilor de liceu, este cel al comportării individului în societatea din care face parte. Am pășit în viață după

terminarea celui de al doilea război mondial, atunci când oamenii spera că a scăpat pentru totdeauna de pericolul regimurilor totalitare și va avea parte de o viață cu caracter democratic. Educați în spiritul umanist al școlii piariste, devenind maturi, ne-a fost dat să aflăm, că această educație nu corespundea spiritului vremii. A apărut o nouă formă de subjugare politică și intelectuală, teorii noi au fost impuse, treptat lumea s-a divizat în două tabere antagoniste și un nou război, cel „rece”, a întunecat orizontul european pentru următoarele patru decenii. Trăiam sub un regim al cărui idealuri ne erau străine, și speranțe de scăpare nu se întrevădeau. Cu toată rezerva de care dădeam dovadă, nu am uitat de un amănunt al educației primite, acela de a căuta un drum onorabil, de a dovedi o atitudine loială, chiar față de un regim neagreat, dar unul care ne-a dat de lucru și astfel ne asigura pâinea de toate zilelele. Această loialitate a fost în concordanță cu spiritul în care am fost educați și ne-a fost de mare folos tot timpul cât a durat existența acestui regim nedorit.

Nu avem intenția de a iniția o discuție cu caracter politic, dar credem că, tineretul de azi își poate greu imagina ce influență nefastă a exercitat închistarea de care a dat dovadă regimul totalitar. Trecerea graniței țării în scopul de a călători și de a cunoaște lumea din afară, cunoașterea progresului cultural și tehnic străin, al modului de viață într-o ambianță democratică - cu aspectele sale atât pozitive cât și negative - și multe altele au constituit doar dorințe nerealizabile.

Poate surprinde faptul că, unii oameni bătrâni adresează tinerilor aceste cuvinte, dar considerăm că, este indicat să se vorbească deschis și în cunoștință de cauză despre o problemă de mare importanță - strâns legată de educația oricărei generații – despre problema sexualității. Este neîndoieabilă existența unei însemnate diferențe între cum a fost atunci și cum este astăzi, dar cu toate schimbările intervenite, fondul problemei a rămas mereu același, datorită faptului că, sexualitatea este o componentă firească a vieții oamenilor. În timpul tinereții noastre această problemă a fost considerată tabu, nu a constituit obiectul educației tineretului orice referire la acest subiect era considerat chiar rușinos. Acest tabu astăzi nu mai există, în schimb apare pericolul ca, prin lipsa unui control, să scape de sub control și chiar să degenereze în desfrâu. Apariția unor tot mai frecvente cazuri regretabile, când minori suferă din cauza abuzului sexual exercitat de adulți, impune acordarea unei importanțe majore faptului ca, tinerii să fie bine informați asupra acestor pericole. Cei care educă au obligația, iar tinerii educați au dreptul să ceară, tratarea acestei probleme cu toată competența și importanța care i se cuvine. Un ajutor substanțial poate constitui sfatul înțelept concretizat în rezoluția adoptată în 1964 de către Consiliul al II-lea din Vatican, care sună astfel: „.....să se acorde tineretului, corespunzător vârstei sale, o educație sexuală înțeleaptă”

În fine, dar nu de ultimă importanță se consideră analizarea naturii și volumului de informații care sunt la îndemână tineretului. În timpul tinereții noastre, baza informațională o constituiau cunoștințele acumulate de civilizația europeană până la începutul secolului XX. Manualele școlare, care atunci nu se reeditau anual și se transmiteau elevilor din anul următor, reprezentau o sinteză a cunoștințelor acelor timpuri. „Atlasul școlar”, prezenta harta fizică și politică a continentelor. În Europa apăreau statele autonome naționale sau multinaționale, sub forma în care au fost acestea reglementate după terminarea primului război mondial, prin tratatul de pace încheiat la Paris. În schimb, continentul african prezenta doar porțiuni diferite colorate, care corespundeau zonelor de influență a puterilor coloniale europene. Multitudinea

statelor suverane a apărut abia după prima jumătate a secolului trecut. Pe harta fizică a Africii se zăreau încă pete albe, în acele zone în care încă nu au pătruns cartografiile exploratori. În cărțile de fizică, capitolul predominant era cel al electrostaticii, cu electrometrul, butelia de Leyda și alte asemenea aparate, despre existența cărora astăzi nici nu se mai pomenește.

Intelectualului curios din timpurilor trecute i-a stat la dispoziție lexiconul, un dicționar rațional derivat din „Enciclopedia”, un produs născut din inițiativa unor minți luminate, exponenți ai științei și culturii de la mijlocul secolului XVIII-lea, cunoscuți sub numele de „Enciclopediști”. Timp de două secole și jumătate lexiconul constituia sursa din care se puteau obține informații în mai toate domeniile de activitate umană. Astăzi lexiconul a devenit un document anacronic, static, care nu poate urmări la zi ritmul de dezvoltare impetuos al cunoașterii și cedează treptat rolul avut „mașinilor de căutat” electronice actuale. Diferența privitoare la volumul de informații puse la dispoziție de cele două surse, este impresionantă. Dacă unei personalități cunoscute și numeroaselor sale opere - spre exemplu lui Shakespeare - într-un lexicon de primă calitate, i se consacră doar câteva pagini, căutând prin Interenet, acest nume este accesibil în peste 200 milioane de documente! Semnificativă este și diferența în privința atlasului geografic clasic folosit pe vremea noastră și mijloacele electronice care permit astăzi ca întregul glob pământesc să poată fi privit din înălțime sau la nivelul solului și să acorde posibilitatea indentificării așezărilor umane, cu detalii la nivelul străzilor și chiar al imobilelor. Abundența informațiilor, ușurința cu care acestea pot fi astăzi obținute, nu reprezintă doar un avantaj cantitativ semnificativ ci și un aspect care îndeamnă la precauție. Imensitatea informațiilor poate depăși capacitatea de cuprindere a omului, necesitatea unei aprecieri selective devine tot mai evidentă, dar o asemenea apreciere dificilă, nu se află la îndemâna oricui.

Încă un aspect merită să fie amintit. Fiecare tânăr este tentat să facă pozne, de exemplu să prezinte, printre altele, particularitățile profesorilor sub formă critică și totodată hazlie. Acest obicei, a fost și rămâne prezent în viața elevilor, indiferent de generația din care fac parte și este o componentă firească a vieții lor. Și noi am făcut multe pozne care au înveselit monotonia zilelor de școală, și au fost trecute cu vederea, până când s-au aflat în limitele buneii cuviințe. Nu erau considerate pozne ci manifestări condamnabile acelea, care jigneau, care defăimau sau batjocoreau pe unii datorită convingerilor acestora, a etniei lor, a originii sociale sau oricărei alte particularități. Acest aspect nu a avut valabilitate doar în trecut, rămânând permanent valabil, atâta timp cât vor exista școala și elevii.

Nu avem intenția să facem o comparație valorică între felul de viață de „atunci” și cel „actual”, ne permitem doar să constatăm că, atunci, totul a fost altfel. Nu este posibilă o apreciere cantitativ și obiectiv valabilă, care să-și permită să califice una mai bună decât cealaltă; diferența există însă neîndoielnic. Cele două generații trăiesc în două lumi diferite, care se deosebesc în mare măsură în privința acelor mijloace care determină modul de trai, cel actual în comparație cu cel din trecut. Este firesc, tineretul zilelor de azi, dispune de tot ceea ce i se pune la dispoziție, și este firesc, să se folosească de existența acestor facilități. Să privească televiziunea în culori bi și tridimensională, la calitatea unei înalte fidelități, să folosească felurite aparate portabile cu toate particularitățile de care acestea dispun, cu Internetul să se plimbe în timp real prin lumea largă, să beneficieze de tot ce-i pune la dispoziție societatea la nivelul ei actual și viitor de dezvoltare. Progresul tehnic, diversificarea continuă a

mijloacelor, este neîndoiește în favoarea oamenilor, a societății și este binevenit, atâta timp cât se folosește cu judecată și cumpătate. Ca în orice domeniu de activitate umană, excesul supra- sau subaprecierea importanței, poate conduce la malfuncțiuni dăunătoare. Cum individualitatea tinerilor se formează concomitent cu perioada de școlarizare, devine evident rolul școlii și în privința îndrumării elevilor, în sensul de a fi în măsură să aprecieze ce este în favoarea sau defavoarea lor. Poate, în această ambianță, existența unui spirit sănătos bine fundamentat se dovedește a fi astăzi chiar de mai mare utilitate decât a fost în trecut.

Aceste câteva aspecte comparative au fost expuse cu gândul, de a iniția o discuție directă și deschisă, să fie puse probleme care se apreciază a fi insuficient cunoscute, a discuta deschis fără menajament orice aspect al vieții tinerilor, totul cu scopul de a folosi experiența acumulată de unii în cursul deceniilor și de a facilita tinerilor să folosească această experiență în vederea fundamentării unei conduite care-i va călăuzi în cursul vieții viitoare.

Așteptăm cu interes întrebările care ne vor fi puse.

Anexa I.C

REZUMATUL SCURT AL ÎNTREBĂRILOR CARE AU FOST PUSE

Între paranteze se indică numele seniorului care a dat răspunsul.

- Cum a fost viața în internatul școlii piariste? (Theer, Tury)
- Ce impresie a făcut revenirea la școala anilor din tinerețe? (Miskovits, Nikolici))
- Dacă în școala piaristă au activat "spirituali"? (Nikolici, Miskovits)
- Care a fost odinioară nivelul de cultură al elevilor? (Nikolici)
- Profesorii piariști au fost severi? (Miskovits, Pogány)
- Care a fost atmosfera în timpul războiului? (Theer)
- Cu ce gânduri ați plecat din liceu? (Miskovits)
- Dacă ați avut dorul de a revedea școala și cum o vedeți acum?
- Relația între profesori și elevi în afara școlii? (Theer, Miskovits)

- Care a fost atitudinea elevilor față de profesori?
- Dacă după terminarea orelor legătura dintre profesori și elevi sa interupt?
- Cum a fost privită problema “credinței” la liceul piarist? (Miskovits)

În afara răspunsurilor, care au fost date de persoanele indicate s-au remarcat și numeroase luări de cuvânt din partea altor participanți.

PARTEA II-A

SFINȚIREA MORMINTELOR PROFESORILOR PĂRINTI PIARIȘTI

În Cimitirul Central al Municipiului Timișoara a fost sfințit mormântul refăcut al profesorilor părinți, cei care au ființat la Liceul Particular Piarist din Timișoara.. După mulți ani de lipsă a îngrijirii adecvate, acum, mormântul comun al acelor preoți care și-au găsit locul de odihnă veșnică aici, a fost refăcut în mod lăudabil și dovedește importanța acordată printr-un aspect la nivelul cerințelor.

Această lucrare a fost efectuată cu sprijinul Episcopiei Romano-Catolice de Timiș și al Generaliziei Piariste din Roma, de către entuziaști păstratori a spiritului piarist timișorean din Liceul Gerhardinum și Parohia Romano-Catolică din Cartierul timișorean Iosefin.

Ceremonia a fost deschisă cu cuvântul de salut al excelenței sale Msgr. Böcskei László, episcop de Oradea. Domnia sa a evocat amintirea profesorilor piariști, a amintit rolul pe care-l prezintă activitatea seniorilor piariști, elevi de odinioară a liceului și modul exemplar în care Liceul Gerhardinum ocrotește acest lăcaș de cultură creștină. La ceremonia, desfășurată în conformitate cu liturghia adecvată unui asemenea eveniment au mai luat cuvântul vicarul episcopiei Timiș, Msgr..... și părintele reformat Dr. Higyed István, iar corul Liceului Gerhardinum a intonat cântece sacre adecvate evenimentului, în timp ce s-a depus o coroană de flori și s-au aprins lumânări în dreptul impunătoarelor cruci metalice aflate pe morminte și care marchează locul unde se adăpostesc pentru veci părinții piariști. Festivitate, desfășurată sub un cer senin, a fost asistată și urmărită cu evlavie de numeroși seniori piariști și alte persoane atașate comunității piariste.

Prin faptul că acest mormânt comun adăpostește osemintele celor care au părăsit viața în intervalul cuprins între 1918 și 2005, este firesc ca astăzi, doar puțini să fie aceia care au fost contemporani sau au cunoscut părinții aici înhumați. Pentru a ușura celor interesați să cunoască detalii privind cursul vieții acestor părinților, s-a întocmit, prin grija Părintelui Ruppert József un caiet în care sunt cuprinse cele 12 biografii, scrise cu pietate în limba maghiară (anexa II.A).

Pentru prezentarea aspectelor din timpul ceremoniei servesc fotografiile prezentate în continuare (anexa II.B).

Anexa II.A

CULEGEREA BIOGRAFIILOR PROFESORILOR CARE SUNT ÎNHUMAȚI ÎN MORMANTUL COMUN AL PĂRINȚILOR PIARIȘTI TIMIȘORENI.

Această culegere de biografii se găsește într-o broșură realizată la Roma, care a fost distribuită cu ocazia ceremoniei. Un exemplar se află dispoziție în muzeul piariștilor.

PARTEA III-A

ÎNTÂLNIRILE FESTIVE DIN 3 IUNIE 2011

SLUJBA CELEBRATĂ ÎN BISERICA PIARISTĂ TIMIȘOREANĂ

Începând de la ora 8 au început să se adune în fața bisericii participanții la serbare. Pe o masă din holul bisericii au fost expuse ecusoane, atârinate de fire - în culorile albastru-roșu-alb al piariștilor – ecusoane care purtau numele tuturor seniorilor și invitaților cu a căror prezență se putea conta. În mod regretabil, după sosirea tuturor participanților, doar un mic număr de ecusoane au fost folosite, marea lor majoritate a rămas inutilă.

În mod tradițional, sfânta slujbă a fost celebrată de către seniorul piarist, Msgr. Tury Ladislau, cu concelebrarea părinților P. Ruppert Iosif și P. SzilvÁgyi Zsolt. Sunetul orgii și glasul tineresc al corului Gerhardinum au contribuit la crearea unei atmosfere solemne, apreciată de enoriașii care au umplut biserica până la refuz. Au fost rostite, în trei limbi, cuvinte calde la adresa sărbătorii. În numele elevilor de religie reformată părintele Dr. Higyed István a adresat celor prezenți cuvinte de bun venit.

După terminarea slujbei seniorii și invitații lor, s-au deplasat, prin curtea școlii, spre clădirea principală, spre Aula Magna. Trecând prin curte, nu putea trece neobservată o discrepantă supărătoare. În timp ce, privind în jur, se putea vedea aspectul îngrijit

al acoperișului refăcut al clădiri - începând de la sala de gimnastică până la clădirea internatului, remarcându-se schelele unde se afla în construcție turnul care împodobește inițial impozantul edificiu – aspectul dezolant al curții, în care cei care au folosit clădirea în interesul lor timp de peste 60 de ani, au lăsat drept moștenire niște barăci mizerabile, în parte dărâmate. Tendința ascendentă dă loc speranței ca, într-un viitor apropiat – eventual cu ocazia centenarului sfințirii bisericii și sărbătorirea existenței de 20 ani a Liceului Gerhardinum – această moștenire rușinoasă să fie îndepărtată și tineretul școlii să poată profita de existența unei curți, în care să zburde în timpul pauzelor dintre orele de curs.

ÎNTÂLNIREA FESTIVĂ DUPĂ 65 ANI DE LA ABSOLVIRE A PROMOȚIEI 1946

În Aula Magna, împodobită în mod festiv, festivitatea a fost deschisă de doamna director Jakob Ileana, prin prezentarea programului și urarea de bun venit celor de față. A amintit cu regret că, gândirea inițială a organizatorilor, de a programa festivitatea într-o zi când elevii sunt prezenți și astfel li se va acorda posibilitatea participării, a fost compromisă prin faptul că, această dată a coincis cu aceea programată la nivel național, pentru susținerea unui examen de admitere, care în mod firesc, avea prioritate față de o acțiune cu caracter local. Datorită acestui fapt corul liceului, cu eleve și și elevi în ținută festivă, împiedecat să urmărească desfășurarea întregii festivități, a dat dovadă de multă înțelegere și a intonat Imnul piariștilor, și imediat în continuare tradiționalul Gaudeamus igitur - care era prevăzut să răsună la finalul întâlnirii - apoi a părăsit sala.

Ora de “dirigenție tradițională” a început cu afișarea portretului regretatului profesor Wolf Johann, “Jani bácsi”, dirigintele clasei promovate în 1946.

În cuvântul de bun venit, adresat seniorilor și celor care au onorat cu prezența întâlnirea, seniorul Miskovits Stefan, a amintit că, pe băncile clasei, în intervalul 1937-46 au luat loc 108 elevi, dintre care se cunoaște că 19 mai sunt în viață – și se știe adresa lor. Cîntre cei 38 absolvenți, care au obținut diploma de bacalaureat piaristă mai sunt în viață doar 11 (Boleráz I., Fizeșian V., Horvath E., Kocsi A., Laux L., Leimdörfer A., Leifest F., Miskovits S., Socolov N., Szabó I. și Tirier C.) și prezenți la întâlnire doar 3.

După prezentarea acestui cuvânt introductiv (Anexa III.A) a urmat prezentarea unor scurte autobiografii.

Inginerul Fizeșian Victor, vizibil suferind, printre altele de serioase dificultăți de locomoție, a depus un efort peste măsură pentru a fi prezent la întâlnire, a evocat situația dezastruoasă în care se afla familia sa, în urma dărâmării casei în care locuiau. Primirea unei invitații de a se prezenta ca elev al Liceului Particular Piarist la Timișoara concomitent cu asigurarea unui sprijin material din partea unei familii timișorene înstărite, familia Mecher, a reușit să-și schimbe mersul vieții, să profite de

educația exemplară practică în această școală și astfel pregătit să urmeze o carieră profesională mereu ascendentă. A prezentat diverse întâmplări, de care a avut parte în relația sa cu profesorii piariști, atât pe durata cât a fost elev cât și după părăsirea liceului. Nutrește un sentiment de înaltă apreciere față de profesori și spiritul în care a fost educat.

Doctorul Horvath Edmond, deși de față, a invocat rezerve față de manifestări sentimentale ce pot fi dăunătoare sănătății sale, a renunțat să ia cuvântul dar s-a alăturat colegilor săi.

Doctorul Slovenschi Martin, făcând parte din grupul celor 108, dar cu diplomă de bacalaureat obținută la Liceul C.D.Loga, a elogiat educația primită la piariști și a prezentat drumul ascebdet urmat în cariera sa medic, care a culminat în postul de director al Spitalului Județean din Reșița. A amintit de cei doi copii, ambi medici la Reșița și Timișoara.

Textul unui curriculum-vitae al seniorului Miskovits Stefan se prezintă în Anexa III.B.

Pentru a evita o concluzie greșită, că doar acest pumn de nonagenari reprezintă tot ce a rămas din promoția 1946, a fost întocmit un caiet cumulativ, în care foști colegi și alți seniori piariști aflați răspândiți în lumea largă, precum și personalități care au tangență cu prezentul piarist timișorean, au transmis cu această ocazie mesaje de salut și dovada participării spiritual alături de cei, cărora Atotputernicul le-a acordat favorul de a fi prezenți personal la întâlnire. Citirea acestei culegeri de mesaje ar fi necesitat o durată peste limitele programului, astfel caietele au fost împărțite celor interesați, cu recomandarea de a le citi în liniștea și ambianța meritată. (Anexa III.C.)

Astfel a luat sfârșit această oră de dirigenție inedită și în continuare au luat cuvântul, acei invitați, care și-au exprimat în prealabil dorința în această privință.

Părintele piarist Ruppert József Sch.P. în calitate de reprezentant al Generalului din Roma, a adresat cuvinte calde celor prezenți și a scos în evidență importanța acordată de Ordinul Piarist acelei activități meritorii, cu care elevii de odinioară, și după multe decenii, dau încă dovadă de fidelitatea exemplară față de școala a cărei elevi au fost.

Istoricul Szekernyés János, un apreciat cunoscător al istoriei Banatului, a scos în evidență importanța trecutului piarist timișorean și importanța urbanistică a impunătoarei clădiri seculare construite după planurile arhitectului Székely László.

Sosit la locul întâlnirii, după a lungă și obositoare călătorie, Superiorul actual al "Pronvinciae Hungarie", unitate care tutelează existența simbolică a trecutului piarist timișorean, P. Labanc Zsolt Sch.P, a adresat un mesaj cald și și-a exprimat admirația față de activitatea acelor care mai țin trează amintirea școlii timișorene.

Cu aceste luări de cuvânt s-a trecut la faza finală a întâlnirii, la rezervată acelor, care au fost oricând și pentru orice durată elevii școlii piariste timișorene. Acest fel de întâlnire este prevăzut pentru perpetuarea în continuare a spiritului piarist, chiar după ce ultima promoție din 1948 va încheia previzibil seria întâlnirilor nostalgice pe durata celor peste 6 decenii trecute de la încetarea activității piariste la Timișoara.

INTALNIREA GENERATIILOR

PREZENTAREA CONCEPTULUI DE SPIRIT PIARIST

Stimați oaspeți, stimate gazde și stimați colegi veterani, ultimele vârstare ale monumentalei instituții care a fost Liceul Particular Piarist din Timișoara, permiteți-mi să supun atenției dumneavoastră o noțiune de sinteză care s-a impus din ce în ce mai mult în ultimul timp ca rezultat al privirii retrospective și a analizei implicite a ceea ce a generat existența și activitatea acestui Liceu, exprimată prin noi, foștii săi elevi. Ideea nu e cu desăvârșire nouă, ea a apărut pe ici pe colo, ca o scânteie ca să folosesc o metaforă a distinsului nostru coleg Ștefan Mișcovits și a ajuns să se cristalizeze ca una din principalele și – poate – cea mai semnificativă caracteristică lăsată moștenire generațiilor de elevi piariști.

În ceea ce mă privește, primul impact pe care l-am avut la acest subiect a fost la una din întâlniri la care, venerabilul profesor Ioan Wolf, având atunci spre 80 de ani, a venit din Bacova, pe jos cum obișnuia, și ne-a distribuit nouă foștilor elevi, câte un exemplar din imnul Gaudeamus pe care îl tradusesse în principalele limbi vorbite de elevii liceului : română, maghiara, germană și sârbă. Sunt de atunci, peste 40 de ani. A fost o surpriză totală: rigurosul profesor de științe exacte a apărut dintr-odată ca purtător al nobilelor idei exprimate cândva de Friedrich Schiller și transpuse genial de către Beethoven în binecunoscuta Odă a Bucuriei ce încoronează simfonia a IX-a. Astăzi nu ne mai mirăm că această parte a simfoniei a devenit expresia simbolică a umanismului universal fiind cântată cu toate prilejurile solemne, pe tot globul.

În ultimii ani, noțiunea de „Spirit Piarist” a fost reluată în diferite scrieri ale unora din noi și a fost adoptată tacit ca o exprimare sintetică ce a caracterizat Liceul nostru. Eu cred că ea merită o analiză mai profundă pentru a-i cunoaște mai bine resorturile socio-culturale și modul în care, fără a fi denumită ca atare, a fost inoculată elevilor piariști.

Spiritul Piarist nu se referă atât la conținutul materiilor predate fiindcă acestea erau cele cunoscute în mai toate liceele din țară. Fantezia – sau oroarea – manualelor alternative nu fusese, din fericire, încă descoperită. Spiritul Piarist se referă la o multitudine de alte aspecte cum ar fi:

- Modul de abordare și rigoarea aferentă tematicii predate;
- Exemplul de comportare al profesorilor noștri;
- Grija pentru inocularea ideii de libertate de gândire și egalitate deplină în privința particularităților elevilor, a credinței, a convingerilor, a etniei, a aspirațiilor etc.
- Nenumăratele exemple vii, de rezolvare personală, din partea profesorilor a diferitelor situații apărute în timpul școlarizării;
- Relațiile remarcabile ce se stabileau între profesori și elevi;
- Erudiția spectaculoasă a multora din profesori, atât clerici cât și civili etc.

Așa cum se întâmplă adesea, noi, elevii, nu realizăm atunci, măsura în care suntem beneficiarii unei educații și instruirii de excepție așa cum, copiii fiind, nu înțelegem deseori, pe moment, comportamentul părinților noștri. Trebuie să treacă ani de viață în care să acumulăm o experiență suficientă pentru a înțelege și a da o interpretare corectă acțiunii părinților, uneori prea târziu să mai apucăm să le o spunem. Cugetând retrospectiv asupra celor trăite în liceu începem să deslușim tâlcul anumitor întâmplări, să constatăm cu surprindere că o anumită trăsătură de caracter cu care ne mândrim își are originea în cutare sau cutare exemplu dat de profesorii noștri. Din păcate ei nu mai sunt de mult și singurul mod de a ne exprima recunoștința față de ei e să nu-i uităm, să amintim tuturor, cu orice prilej, cât de mult le datorăm.

Așa cum am scris în seria de articole intitulată *Amintiri din copilărie, de la Liceul Particular Piarist*, apărută în analele acestui Liceu sub îngrijirea colegului Mișkovits, când am intrat în Liceul Piarist, în clasa a patra (primele trei le-am făcut la secția sârbă de la C.D. Loga) am avut efectiv senzația că am intrat în Turnul Babel. Se vorbea curent în limbile româna, maghiară, germană, elevii erau și ei de diferite etnii și confesiuni iar sârbi foarte puțini vreo 5-6 în tot liceul. Catolici, reformați, ortodocși români, evrei, ortodocși sârbi, protestanți. Eram în plin război. În afara liceului bântuiau intoleranța etnică, ura generată de diferite convingeri politice, în sud lupta nemiloasă cu armatele de rezistență din Jugoslavia, în est frontul de 1500 de km. din URSS, țara era practic sub ocupație nazistă, teroarea pândește la tot pasul. Ei bine, în aceste împrejurări cumplite, nu am auzit în Liceul Piarist nici din partea elevilor necum a profesorilor, nici o vorbă urâtă, nici o aluzie ironică, nici o invectivă referitoare la etnie, credință, convingeri sau alte asemenea. Atunci nu știam că această situație de excepție se datorează Spiritului Piarist care, deși nu era formulat astfel, era păzit cu strășnicie și devotament de conducerea liceului și de către toți profesorii pe care i-am avut.

Astăzi, când s-a legiferat afișarea în clase a însemnelor religioase, am încercat să-mi amintesc dacă așa ceva exista pe vremea noastră și, cu toate că nu mă pot plânge de lacune de memorie, nu-mi amintesc ca în tot liceul, care era un liceu confesional, să fi existat un singur însemn religios. Cu multă înțelepciune și cu tact, Conducerea liceului le-a suprimat înțelegând că ele, în mod involuntar, pot produce

disensiuni, sentimente de discriminare, de intoleranță și ură, care nu aveau ce căuta în liceul Piarist.

O scurtă trecere în revistă ale unor trăsături de caracter preluate direct de la profesorii noștri, conform amintirilor mele personale, ar fi cred, utilă.

Pe lângă că ne era director foarte respectat, Blédy Ludovic ne-a predat și limba latină. A făcut-o într-un mod original: A conceput și sintetizat regulile sintaxei limbii latine pe care le-a editat sub forma unei broșurele în care găseai ușor tot ceea ce îți trebuia. Ne-a învățat peste 100 de proverbe prin care a strecurat în conștiința noastră înțelepciunea culturii romane. Avea un stil de predare prin care, parcă a înviat această limbă „moartă”, cu nenumărate exemple din viață.

Inteligent, fin psiholog, ambițios, îmi aduc aminte că, la una din orele de limba latină, expunerea sa a deviat spre noțiuni de „cultură” și „civilizație”. Punându-ne la încercare să dăm un exemplu de popor incult, o bună parte din elevi, sub influența propagandei din timpul războiului, a strigat „Rușii”. Zâmbind, profesorul Blédy ne-a întrebat: „Voi știți ce muzică au Rușii ?” Toți au amuțit. „Ce literatură au Rușii ?” Tăcere. „Ce pictură au Rușii?”. Puteai auzi o muscă! „Nu dragii mei, despre Ruși poți spune orice dar în nici un caz că sunt lipsiți de cultură. Stau mai rău cu civilizația, spre deosebire de poporul american care cunoaște o înaltă civilizație dar stă prost la capitolul cultură”. Stupoare! Să spui asta în plin război, nu departe de frontul de est care se apropia, era un act de curaj nebunesc. Am primit atunci o *lecție de conștiință și de verticalitate intelectuală* cum că **adevărul trebuie rostit indiferent de cât te-ar putea costa.**

Nu am fost un elev de nota 10. Premiantul consacrat al clasei a fost Otto Nowy. Eu mă situam, alternativ, pe locurile 3-4 cu Bácskay Ervin. În schimb am fost o fire dificilă, cu spirit de frondă, nonconformist și cu ciudățenii. Am stat în banca a treia din față alături de Mucsi Ernő. La materii plictisitoare, cum ar fi fost sociologia, fie că jucam șah orb cu Mucsi, prin bilețele cu mutări pasate de la unul la celălalt, fie că citeam cartea – la modă atunci – „Elevul Dima dintr-a șaptea” a lui Mihail Drumeș. Era chiar ora de sociologie pe care ne-a predat-o dirigintele nostru, Profesorul **Ștefan Erdély**. Sigur că m-a văzut că nu-i urmăresc cursul. Sigur că l-a deranjat asta. A răbdat cât a răbdat până când eu, ca să nu fiu deranjat de la citit prin cursul lui, mi-am astupat urechile cu degetele. Asta a fost prea mult! Fire vulcanică cu caracter sangvin, s-a repezit la banca mea, mi-a smuls cartea, s-a dus la fereastra deschisă (clasa era la etajul 2) și a azvârlit-o afară. M-am sculat, vinovat, în timp ce se rostogoleau peste mine dojenile lui, justificate de altfel, pentru impertinența mea. Cum eu afixam un zâmbet tâmp, s-a înfuriat și mai tare: „Râzi? *Per multo rizo potest cognoscere stultum*. Dacă ești nebun du-te la spital” și așa mai departe. Am simțit imediat regretul pentru gestul meu. În fond Profesorul Erdély era un om bun, un diriginte excepțional de conștiincios, dar această izbucnire a lui nu-mi prevestea nimic bun. Mă așteptam la sancțiuni, la înștiințarea părinților. Probabil că a fost discutat cazul între profesori. Probabil că Profesorul Eugen I. Munteanu, de limba română i-o fi spus că elevul acesta are și niște calități. „La ora când le-am cerut elevilor să învețe fiecare câte o poezie din Eminescu, toți, în ordinea din catalog, mi-au recitat aceiași poezie, cea mai scurtă. Când am ajuns la Nikolici el a recitat Scrisoarea I-a. Toată. Fără greșală.”

Nu știu dacă din această cauză sau fiindcă i-a trecut supărarea și a judecat lucrurile la rece, cert e că **m-a iertat**, adică nu a cerut să fiu sancționat. O mare calitate pentru un om. Mai mult, la serbarea de absolvire a liceului, m-a întrebat „Ai putea să înveți pentru această serbare și să reciti „Luceafărul” lui Eminescu?” „Dar îl știu de pe acum, sigur că aș putea.” Și așa, cu tact, cu un **simț al dreptății** nealterat de pasiuni, Profesorul Erdély a avut satisfacția de a prezenta un număr inedit la serbarea de absolvire a clasei sale. Nu știu dacă am ajuns chit dar era 1-0 pentru El.

Iertarea și simțul dreptății am învățat de la Dirigintele meu.

Wolff Ioan, venerabilul nostru profesor de științe exacte: matematică (algebră), chimie, fizică. Parcă era fiu al Laconiei atâț de laconic era în vorbire. Dar ce idei cuprindeau acele puține cuvinte. Cât de sistematic a fost în stare să ne predea regulile fundamentale ale algebrei de parcă le-ar fi preluat direct de la marele matematician persan din secolele VIII-IX, Mohammad Ibn Musa al Kharezmi, creatorul celebrei *Al djabr w'al moukhabala* de unde a derivat numele algebrei. De la el am învățat cât de important e să pui corect o problemă, că nu există probleme de nesoluționat, că știința este capabilă, prin corifeii ei, să dezlege toate tainele universului fiindcă acesta **este cognoscibil**, totul e să rămâi **curios** toată viața, **să-ți tot pui întrebări** la care să cauți răspunsuri. De la el am învățat că **dacă ceva nu mi-a reușit nu e fiindcă nu se poate ci fiindcă nu am muncit suficient ca să reușească**. Și el mi-a transferat **o nesfârșită sete de cunoaștere**.

Și am mai învățat ceva de la „Jani bácsi”, cum îl alintam: **Să fii zgârcit în cuvinte și risipitor în idei este cheia perfecțiunii**.

La prima vedere, profesorul de franceză, **Aubermann Peter**, nu părea că se remarcă prin ceva deosebit. Relația aceea specifică dintre elevi și profesor, se stabilea, în cazul acesta, în urma impresiilor profunde, ce se formau subliminal, după mai multe ore de lucru. Un limbaj elevat, o exprimare ireproșabilă, un ton cordial dar care impunea – subconștient – un respect tacit, mi-a format în timp impresia că Profesorul vine dintr-o altă lume decât aceea pe care o întâlneam în viața de toate zilele la tot pasul. În tot ceea ce făcea se simțea o cizelare a comportamentului dusă la limitele sale superioare, o personalitate șlefuită – parcă – de meșterii din Olanda în mâinile cărora diamantul devine briliant. Mi-a trebuit mult timp până am realizat că întregul comportament al Profesorului poate fi subsumat termenului de **politețe**. Mi-a mai trebuit iarăși ceva timp până am înțeles că **politețea nu e un moft ci o formă a demnității umane**.

Profesorul **Princzinger Ștefan** ne-a învățat să fim exigenți față de științele naturii pe care ni le preda și, odată cu aceasta, să fim exigenți față de noi înșine și față de tot ceea ce facem. **El a fost primul care a sădit în mine sâmburele conceptului de ecologie care mi-a determinat în mare măsură evoluția**.

De la **Dutschák Andrei** am avut revelația unui personaj cu o cultură enciclopedică, cu profunde abilități lingvistice, capabil oricând de analize etimologice de nivel academic cu alte cuvinte am *căpătat dorința de a-mi lărgi neconținut sfera de cunoaștere*.

Unul din profesorii de limba germană, pe care i-am avut, **Stoica Gheorghe**, era o fire retrasă, interiorizată și cu înclinații filosofice. Prin clasa a 5-a cred, înainte de vacanța de Crăciun, ne-a propus să citim ceva din literatura germană și să ne scriem impresiile despre ce am citit. Cu o nesăbuintă – de care astăzi nu-mi pare deloc rău – eu am ales să citesc Faust. La o bibliotecă l-am găsit nu în original ci o traducere în limba maghiară, realizată de Dóczi Lajos cam prin 1900. Bun și acesta. Desigur, nu știam încă în ce m-am băgat. Dar citind cu perseverență și atenție excelenta traducere, a început să mă captiveze întâi acțiunea (care era cel mai puțin importantă!) apoi desfășurarea treptată a gândirii autorului despre care nu știam unde vrea să ajungă. După ce am terminat-o, răvășit de imensitatea materialului parcurs, a miilor de idei plutind între real și imaginar, a fantasticelor metafore sub formă de situații, acțiuni și concepte, mi-au trebuit câteva zile ca să-mi cristalizez o impresie generală. Abia atunci am început să scriu într-un caiet. Și am tot scris, zi de zi, de dimineață până seara (spre uimirea părinților!) încercând să fac o sinteză a celor citite. Dar cum să faci o sinteză când Faust e sinteza unei vieți spirituale de peste 80 de ani a lui Goethe? Caietul de vreo 50 de pagini l-am umplut. Când, la reluarea cursurilor l-am predat Profesorului, acesta mi-a aruncat o privire de neuitat: „Tu ai citit Faust?” „Da, ambele părți”. Nu mă îndoiesc că a citit și dumnealui tot caietul. În continuare am avut la limba germană numai nota 10. Dar nu asta e important ci faptul că Profesorul m-a atras deseori în discuții despre cele citite și noi am devenit apropiați pe plan spiritual. Ulterior am găsit și lucrarea originală în limba germană și am parcurs-o prin zonele esențiale ca să înțeleg, poate, mai bine ce a vrut să spună Goethe. Recunosc că **aprofundarea acestei capodopere mi-a modelat profund viața și caracterul. Profesorul m-a ajutat la aceasta.**

Voiculescu Oprea, ne-a predat istoria. Cu un deceniu înainte a fost profesorul de istorie în clasa specială creată pentru educarea fostului și viitorului rege Mihai. El a avut darul să transforme fiecare lecție într-o conferință, și ne-a făcut să înțelegem *importanța cunoașterii trecutului fără de care nu se înțelege prezentul și dispare perspectiva viitorului unei națiuni.*

Eilhardt Carol, profesorul de educație fizică, ne-a relevat importanța observării atente a talentelor ascunse ce zac în noi. Cum ? El a *observat primul talentul ieșit din comun a colegului nostru Sötér Ioan. Interesant este că, la început, Sötér a avut un concurent serios în persoana colegului meu Fenlački Zdravco, aici de față care, la o întrecere, a ocupat locul I la săritura în înălțime după cum o atestă diploma din Muzeul Piarist. Ulterior el a plecat în Jugoslavia ca voluntar la reconstrucția țării distruse de război. În schimb Sötér Ioan a continuat sub îndrumarea profesorului antrenamente sistematice și, peste trei ani el a devenit campion național a României la săritura în înălțime, titlu pe care l-a deținut cu autoritate mulți ani la rând. Mai mult! Profesorul vizionar i-a transferat și capacitatea de a vedea sportivi de excepție viitori, fapt care l-a ajutat să o remarce pe Iolanda Balaș în 1951, să o antreneze și îndrume spre cele mai înalte culmi de performanță, ea devenind multiplă campioana mondială și olimpică, imbatabilă timp de peste un deceniu, o legendă vie a atletismului, astăzi Președinta de Onoare a federației Române de Atletism.*

Aș putea continua dar nu vreau să vă apuce plictiseala.

Nu am nici o îndoială că exemple similare, cu învățăminte la fel de utile și chiar fundamentale, ar putea să le înșire și mulți dintre colegii mei.

Da am avut profesori de excepție într-un liceu de excepție. Atenți la tot și la toate, acești profesori minunați, căroră nu vom putea niciodată să le mulțumim îndeajuns pentru felul în care ne-au format ca oameni, au avut încă de atunci geniala intuiție a unui adevăr exprimat mult mai târziu de marele fizician Igor Tamm (Laureat al premiului Nobel în 1958), cum că „*Studentul/elevul nu este un recipient ce trebuie umplut ci o făclie care trebuie aprinsă și întreținută*”.

Nu vi se pare ciudat că, la peste 62 ani de la desființarea brutală a acestui Liceu în 1948, foștii săi elevi vin cu regularitate la Alma Mater, la început din 10 în 10 ani, apoi din cinci în cinci, apoi din doi în doi, ca acum, în ciuda vârstei care i-a împușinat și i-a încovoiat, să simtă nevoia unor întâlniri și mai dese ? Da, pentru că Liceul Piarist a fost realmente mama lor spirituală și a supraviețuit în această calitate tuturor mamelor biologice pe care le-au avut. Și nu vin numai de aici, din cartierele Timișoarei. Vin din lumea largă unde i-a împrăștiat viața, iar dacă nu pot și nu pot, trimit mesaje de salut celor care au putut să se prezinte la citirea catalogului.

Ce anume imbold, care forță îi îndeamnă să o facă ? Este **forța Spiritului Piarist**, acea flacăra care încă mai pâlpâie în noi. Care ne-a modelat personalitățile, ne-a format ca oameni integri, ne-a dat puterea de autodepășire, ne-a determinat să ne comportăm astfel încât niciodată, nimănui să nu-i fie rușine de noi.

Trebuie să vă mărturisesc că, tot derulând amintirile și cugetând asupra Liceului nostru am avut, la un moment dat, o revelație. Ceva asemănător cu acel „*déja vu*”, la început mai mult ca o impresie foarte vagă apoi din ce în ce mai limpede pe măsură ce aprofundam acest sentiment. Unde și când am mai întâlnit eu această **Integrală umană** capabilă de așa ceva ? Și, dintr-odată, totul mi-a devenit limpede și chiar foarte familiar: **Spiritul Piarist este transpunerea magistrală în Liceul Piarist a Spiritului Timișorean, a Spiritului Bănățean.**

Activând de secole în zona Banatului, la început la Sântana Arad apoi la Timișoara, Părinții Ordinului Piarist nu puteau să nu sesizeze climatul specific acestor locuri, buna înțelegere între etnii, cooperarea rodnică în dezvoltarea spiritului civic, a buneii stări, a dezvoltării libere a culturilor multietnice, multiconfesionale. De aici, cu o înțelepciune care le va face mereu cinste, conducătorii Liceului Piarist și-au *îmbogățit experiența pedagogică multiseclară prin adoptarea cu tact și pe nesimțite a ceea ce a caracterizat dintotdeauna amprenta socială a acestor meleaguri.*

Eu nu am suficiente informații să consider că un climat asemănător ar exista și în alte Licee Piariste, prezente în multe țări de pe glob. Poate că da sau poate că acolo nu este cazul. *Impresia mea este însă că, din acest punct de vedere, Liceul Piarist din Timișoara este aproape un unicat.*

Și dacă astăzi nu mai e de mult o noutate dictonul „Tăt Banatu-i fruncea”, am convingerea că această caracterizare, această medalie onorifică în grai bănățean, o **merită în egală măsură și Liceul Piarist din Timișoara.**

Vă mulțumesc pentru atenție!

Köszönöm a szives figyelmükért!

Danke für Ihre Aufmerksamkeit!

Hvala vam za pažnju kojom ste me slušali!

Nikolici Vasilie

Anexa III.A

CUVÂNT INTRODUCATIV

Imi revine deosebita cinste, de a lua primul cuvântul la această adunare festivă și de a avea prilejul să transmit mulțumirile „Promoției 1946” tuturor celor care ne-au onorat cu prezența. Nu dispunem de informații, dacă în trecut s-au mai ținut întâlniri după 65 ani de la absolvire dar apreciem acest eveniment inedit ca atare și ne propunem să ținem o scurtă oră de dirigenție tradițională.

Am fost copii, școlari și tineri într-o perioadă extrem de defavorabilă. Un război crâncen, care trimitea părinți și profesorii civili pe câmpul de luptă, care ne-a făcut să simțim multe lipsuri, să privim cu uimire avioanele care aruncau bombe asupra unor oameni lipsiți de apărare și nelegiurile a căror amploare atingea limite nemai întâlnite până atunci, toate acestea concomitent cu întetșirea urei etnice, confesionale și rasiale, au adus societatea în pragul unui dezastru moral. În aceste condiții vitrege, în timp ce și-au dat sufletul peste 50 milioane de victime, era inevitabil ca, tinerii care se formau, să nu simtă influența acestui flagel monstruos. Și atunci, în ciuda așteptărilor, am avut parte de o nebanuită șansă, am fost educați de niște dascăli care s-au ridicat deasupra acestor nelegiuri și ne-au educat într-un spirit umanist, care ne-a pregătit pentru un viitor, în care urmele acestui flagel vor fi poate date uitării. O conduită de înalt nivel etic, care întretimp a primit denumirea de „Spirit piarist” a constituit moștenirea, cu care școala piaristă timișoreană ne-a deschis drumul în viață. Chiar dacă nu a fost singura școală, care a reușit să predea o astfel de moștenire, școala părinților piariști timișoreni a ocupat un loc de frunte. Ca ironie a sorții, tocmai această școală a fost victima unui abuz de putere, acestor părinți, li s-a interzis să mai educe în continuare tineretul!

Speranța clipelor, care au urmat după terminarea războiului, de a trăi într-o lume liberă, lipsită de despotism, nu s-a adevărat, în mod treptat s-a instalat o nouă putere, una care a nesocotit majoritatea acelor concepte care ne-au fost date ca moștenire. Deși educația în spirit confesional a fost condamnată de regimul care s-a instalat la putere, timp de patru decenii, spiritul educației primite ne-a călăuzit și ne-a înșufletat o conduită loială, față de cei care ne asigurau pâinea de toate zilele și un loc de muncă. Această loialitate, ca parte a educației umaniste primite, manifestată și față de un regim a cărui convingeri ne-au rămas străine, a constituit un element esențial în supraviețuire și am apucat zilele, în care trecutul de a fi fost elev piarist nu mai este considerat denigrator.

Vă mulțumesc pentru atenția acordată

Miskovits Stefan

Anexa III.B.

SCURTĂ AUTOBIOGRAFIE A UNUI SENIOR PIARIST

După susținerea examenului de bacalaureat am urmat cursurile Institutului Politehnic din Timișoara, și am obținut titlul de inginer mecanic. M-a umplut de mândrie faptul că, încă student fiind, am fost desemnat să activez în învățământul tehnic superior, am devenit preparator – prima treaptă în ierarhia cadrelor universitare – la catedra profesorului și mentorului meu, Academicianul Ștefan Nădășan. Scurtă a fost bucuria, elemente oportuniste, care au pus stăpânire și pe învățământul superior, au găsit că, asemenea privilegiu le aparțin pe drept doar lor, eu am fost „destituit din serviciu“ fără nici o motivare sau explicație. Am avut însă parte de o recompensă pe merit, atunci când am fost cooptat în colectivul a cărui obiectiv constituia introducerea unei tehnici noi, la nivelul țărilor industrializate. Specialiști cu un înalt nivel profesional și etic, au convins conducerea țării, că atitudinea de slugărnicie manifestată față de o falsă prioritate a tehnicii sovietice nu este demnă și astfel, au fost încheiate contracte de licență cu firme din Vest. Prima mare acțiune a fost achiziționarea unei licențe, din partea unui consorțiu elvețian, pentru fabricarea locomotivelor Diesel-electrice. A fost un prilej unic, de a cunoaște nemijlocit - chiar în ambianța unei izolară internaționale regretabile - prin documentare, specializare și relații directe cu persoane tehnice competente, adevăratul nivel tehnic actual. Am profitat de experiența unui colectiv competent, care a dus la bun sfârșit mandatul care i-a fost încredințat, și treptat am ajuns să preiau conducerea activității de proiectare a agregatelor energetice și ulterior, al reductoarelor de performanță.

Am profitat de multiple contacte directe, prin călătorii de specializare și participare la tratative tehnice și comerciale, din Iran până în Statele Unite ale Americii. Mi s-a încredințat rolul de a prelua și de a păstra documentația și cunoștințele conexe, ale licențelor de fabricație care au fost achiziționate.

După 20 ani de la destituire, mi-a fost dat ca, în același institut timișorean, care a înființat în provincie unități universitare pe care le tutela, să fiu rehabilitat și desemnat să predau studenților reșițeni un „Curs general de mașini“. Astfel s-a încheiat activitatea celor 45 ani și am trecut în tabăra pensionarilor.

După stabilirea noastră în Germania, alături de fiul nostru, am mai continuat activitatea de proiectare ca liber profesionist, dar preocuparea mea de bază a devenit organizarea acelor întâlniri nostalgice, la care participă anual, numeroși foști elevi ai Liceului Piarist din Timișoara, stabiliți definitiv în Germania.

Pe tot acest drum, presărat cu satisfacții și deziluzii, am profitat pe deplin de educația primită la acest liceu, educație care m-a ajutat să țin mereu fruntea ridicată, chiar în cele mai dificile clipe din viață și să nu mă las cuprins de eventualitate unor avantaje iluzorii, care ar fi cerut abandonarea principiilor educației primite.

Nu pot încheia altfel, decât aducând mulțumiri celor care ne-au educat, al celor care m-au sprijinit personal în tot cursul vieții, familiei mele, soției mele prezentă aici și nu în ultimă instanță, Conducerii Liceului Gerhardinum, care a sesizat însemnătatea spiritului piarist și, și-a propus ca linie de conduită, păstrarea și fructificarea acestui spirit.

Anexa III.C

Culegere cu mesajele transmise întâlnirilor, din partea unor personalități interesate și de către foștii elevi piariști, aflați răspândiți în lumea largă.

Összefoglaló érdeklő személyiségek és a nagyvilágban elszortan élő piarista öRerdiákok üzeneteivel, amelyeket a találkozók alkalmával érkeztek.

Mesajele sunt prezentate în forma originală, în limba preferată de autori și în ordinea sosirii lor. Az üzenetek eredeti formában, a szerzők által kívánt nyelven és érkezésük sorrendjében lesznek ismertette.

P. Pedro Aguado, Generalis, CASA GENERALIZIA DEI PADRE SCOLOPI,

Roma

Kedves Barátaim,

Köszönettel vettem a meghívást a temesváriöregdiák találkozóra. Sajnos elfoglaltságom miatt nem tudok elmenni.

Most kaptam a hírt, hogy németországi Schwetzingenben az idén májusban ismegtartották a hagyományos öregdiák találkozót szentmisévelés közös beszélgetéssel.Számomra nagy meglepetés, hogy az iskolájukbólímmár több mint fél évszázaddal kikerült és Temesvártól régen távolélő embereket ennyire összetart az Alma Mater és egymás iránt érzett tisztelet és szeretet. Tiszteletreméltó és megindító ez a magatartás.

Ugyanezt a szeretetet és ragaszkodást fejezi ki a június elejére összehívott temesvári nemzedékek találkozója is. Sokszor előveszem és elnézem azt a fényképet, amely az iskolaépület száz éves évfordulóján készültaz iskola aulájában. Megható az a szeretet, amely összetartja ezt az öregdiák csoportot. Tavaly én is meglátogattam a temesvári egykori piarista iskolát és ámulva jártam végig a piarista museum termeit; az ott összegyűjtött és kiállított sok sok dokumentum és anyag mind mind az öregdiákok iskolájik és egykori tanáraik iránt érzett szeretetének tanúi.

2009-ben választottak meg a Piarista Rend egyetemes előjárójának, és az első tanévet arra használtam föl, hogy végiglátogattam a rend összes intézményét, valamennyi piarista iskolát. Mindenütt találkoztam a volt tanítványok hálájával, de a temesvárihoz hasonló ragaszkodást és szeretetet szinte sehol sem találtam. Nagyszerű alkalom less a mostani találkozó alkalmával együtt lenniök a gerhardinumos diákokkal, úgy gondolom, hogy élettapasztalatukból sokat tudnak majd átadni a fiataloknak.

Lélekben, kedves Barátaim, ott leszek majd én is csütörtökön a temesvári belvárosi temetőben megemlékezni az egykori piarista tanárokról, akik ilyen kiváló embereket neveltek. Szívből kívánom, hogy maradjanak meg ebben az Alma Mater iránt érzetthálás szeretetben.

A meghívóra rá van nyomtatva az O Pater parvulorum piarista himnusz szövege, amelyet szerte a világon énekelnek a piarista diákok. A szövegben ugyan az szerepel, hogy "juventutis agmen" – "ifjú csapat" térdel a rendalapító o'ltáránál, de amikor az alapító Kalazanci Szent Józsefhez imádkozunk a himnusz szavaival, akkor nem az éveink száma fontos, hanem a lelkünk és szívünk fiatalsága. Őrizze meg mindnyájukban ezt a lelki fiatalságot és adjonmég számos éveket mindnyájuknak a mindenható Isten.

Piarista testvéri szeretettel köszöntöm az összes jelen lévő de a távollevő vendiákokat is.

P.Pedro Aguado

Róma, 2011. Május 24.

Szilvágyi Zsolt, Timișoara

Tisztelt egykori piarista diákok!

Számunkra, a fiatalabb nemzedék tagjainak az egykori piarista gimnázium élete és munkája már a történelem része. Számomra nagy öröm volt, hogy néhány évet a nagymúltú iskola falai között élhettem és dolgozhattam. Sokszor gondoltam: ha a falak beszélni tudnának... A falak persze nem szólaltak meg, de annál inkább az egykor ott tanuló diákok, Önök. Az Önök nagy szeretete egykori iskolájuk iránt, ma is fáradhatatlan tevékenysége, az életpályájuk folyamán elért eredmények magukért beszélnek: a temesvári piarista gimnázium a felnövekvő fiú ifjúság számára rendkívül nagy jelentőséggel bír. A ott oktató piarista és világi tanárok pedig nagyon jó nevelői munkát vegeztek. Erről szintén az Önök élete árulkodik.

Törekvésük, hogy a mai nemzedék tagjai bepillatást nyerjenek egy letűnt idő életébe, értékrendjébe, hitébe és kultúrájában, véleményem szerint sikerrel járt. Úgy érzem az akkori szellemből sikerült a legfontosabbat átmenteni a jelenbe,

ahol ugyan megváltozott körülmények között, a múlt jó alapjain a jelenlegi Gerhardinum katolikus liceum tovább folytatja a piarista szellemben történő szellemi építkezést. Ki merte volna ezt remélni 1948-ban?

Köszönöm a piarista értékek megőrzéséért végzett önzetlen fáradozásukat. Kalazanci Szent József közbenjárására az Úr vezesse és áldja meg Önöket.

Nagy tisztelettel

Szilvágyi Zsolt,

temesvár-józsefvárosi plébános

1. Leimdörfer Alfred, Hamburg

Dragi Colegi;

65 de ani de când am terminat școala.

Pentru istorie este o clipă, dar mie mi se pare un timp foarte lung, mai ales că nu am trăit în timpuri liniștite, ci foarte agitate, lumea fiind mereu în transformare.

Și noi, care ne întâlnim azi, suntem favorizați de o soartă norocoasă, fiind supraviețuitorii acestor timpuri zbuciumate și soarta ne-a favorizat cu o viață lungă, în timp ce majoritatea colegilor noștrii ne-au părăsit.

Să fim recunoscători soartei și să ne bucurăm de posibilitatea de a sărbători.

Mă gândesc cu multă recunoștință la foștii noștrii profesori, la munca lor susținută și la eforturile depuse. În condițiile vitrege ale anilor de război, au reușit să ne transmită toate cunoștințele necesare spre a putea obține certificatul de maturitate, bacalaureatul, având astfel posibilitatea de a studia mai departe.

Cu gândul sunt alături de voi la această întâlnire solemnă și Vă

doresc tot bine și sănătate.

Cu drag Fredi Leimdörfer

2. Csongor Dénes, Budapest

Kedves Pista!

Szeretettel ölellek, mert annyira szíveden hordod a temesvári emlékeket. Ennél jobban csak én vagyok Nálad nagyobb lokálpatrióta. Az utóbbit sajnos nem tudom kifejezésre juttatni, mert bal szememre jóformán megvakultam, jobb szememmel 5 centiméterről tudok csak olvasni. Az összejövételre leutazni nem tudok, ezért kérek, hogy jókívánságaimat mondd el nevemben. Erre nemcsak felhatalmazlak, de kérek is. Sok mindent szeretnék még Rád bízni. Honvágyamat egyébként kisebb küldeményekkel is kifejezésre szoktam juttatni. Leveletem most lányom továbbítja. Az ő e-mail címén kereshetsz, vagy telefonszámom +36-1-3259-

301. Az én korosztályomba tartozók közül csak Ádám Bandival tudom a kapcsolatot tartani. (Akkoriban Ausländernek hívták) Élőként csak Roth Laciról kaptam még értesítést 2009-ben. Örülök, hogy közvetítéseddel a találkozóra jókívánságaimat elküldhetem.

Téged ismételten öllelek és köszönöm, hogy nyilvántartásodban szerepelek.

Szeretettel Dénes

3. Csávossy György, Aiud

Mesajul unui poet / Egy költő üzenete

Emlékek városa

Emlékeinkben felkeresünk

felejthetetlen Temesvár,

a Piari, a templom hűse,

a Rozsakert is visszavár.

A Begapart, a Vadászerdő,

a csókok lázas ligete,

eleven ifjúságod álma,

tünt boldogságod követe,

A Notre-Dame-nak ablakából

egy lány keze kinek üzen?

Hunyd le szemed és rád mosolyog

egy régi arc, két fénylő szem.

A padban ülsz, felelni hívnak,
és izzad már a tenyered,
az osztálytársak ijedt képe
most együttérzőn rádmered.

Felbúg a templom orgonája,
és száll az ének égnek fel,
a kórus visszhangzik a szívedben
és ma is benned énekel.

Esti imára szól a csengő,
a bentlakó csendben feláll,
később, a lámpaoltás után
a város fénye rászitál.

Ó álmodj úgy ma is, mint egykor,
légy reményteljes kisdíák,
múlt és jelen a lélek vásznán
egyetlen film, közös világ.

Fogózz az emlékekbe bátran
Temesvár több, mint utca és tér,
múltadból varázsolt valóság,
amely a síríg elkísér.

4. Vas Alexandru, Timișoara

Stimate coleg,

Deoarece exprimarea în limba română îmi estse mai ușoară,vreau cu această ocazie să felicit pe organizatori și pe participanți. Citind numele celor care au primit invitație prin e-mail,foarte multe persoane îmi sunt cunoscute.Aceasta mă face să mă simt elevul din 1948 în clasa a V-a,care în decursul anilor a putut face distincție că, cea mai democratică școală a fost Liceul Piarist.Ar putea fi un model de școală din trecut unde nu ai simțit originea etnică și nici cea socială.Deși puțini la număr,cei care au avut fericitul prilej să fie elevi ai Liceului Piarist, pot fi mândri de acest lucru.Îmi exprim întreaga admirație pentru foștii noștri profesori care au avut conștiința dată de Dumnezeu, să ne dea o educație civică recunoscută de societatea de astăzi, cât și din trecut.

De câte ori trec în fața Liceului și văd cum se reconstruiește clădirea,îmi crește inima de bucurie,văzând că în lăcașul de cultură refăcut, vor crește și vor fi educați alți copii, cum am fost și noi.

Pentru recunoștința față de Liceul al cărui elev am fost între anii 1943-1948,doresc să particip la întrunirea ce va avea loc în data de 3 iunie 2011.

Cu toată admirația colegială Vas Alexandru

5. Kecskeméti István Vilmos Károly, Oradea

Szervusztok öreg fiuk, ha nem sikerül most sem jelen lennem a találkozon, szeretettel őllelek benneteket és remélem jól fogjátok magatokat érezni, élvezni az emlékezet felfrissítését és örülni hogy még itt vagyunk. Tulajdonképpen ez az egyetlen dolog amiről érdemes szolni és arra hogy kegyelettel gondolunk tanárainkra és azokra a kollegákra akik már csak mulando emlékezetünkben élnek tovább. Laudetur.....

Kecskepista

6. Leinfest Frederick, Tucson Arizona

Im Laufe meiner beruflichen Karriere wurde ich immer wieder daran erinnert, dass eine gute schulische Erziehung und Bildung die unerlässliche Vorbedingung des schliesslichen Erfolgs darstellt. Bereits in meinen höheren Studienjahren in Österreich und Amerika war ich mir dessen bewusst, dass ich ohne der weitreichenden und rigorosen Mittelschulerziehung der Temeswarer Lehrinstitutionen es im Leben viel schwieriger gehabt hätte, meine Ziele zu erreichen.

In diesem Sinne bin ich den Lehrkraefen des damaligen Piaristen-Lyzeums ewig dankbar für deren Hingabe, uns Studenten auf die Anforderungen einer stürmischen Existenz effektiv vorzubereiten. Ich kann nur hoffen, dass das Gerhardinum-Lyzeum die bewährten Traditionen und Werte des Piaristen-Lyzeums übernommen und akzeptiert hat, und dieselben im Zeichen des Fortschritts für das Allgemeinwohl der Studenten weiter ausbauen wird.

Aus der weiten Ferne der Sonorawueste Arizonas, dem auch in Temeswar bekannten "Wilden Westen", sende ich dem Lehrkörper, meinen einstigen Kollegen sowie den jetzigen Studenten, die herzlichsten Grüsse und Wünsche anlässlich der 65sten Verjähung unserer Reifeprüfung.

Frederick K. (Fritzi) Leinfest.

7. Cornut Alexandru, Kehl

Dragul meu

scriu românește deoarece cu toate că vorbesc maghiara o scriu mizerabil. Ca întotdeauna felicit atât pe cei care participă și mai ales pe cei care organizează. Răspund bineînțeles cu toate că în mod sigur nu voi participa. In 1946 am intrat în prima clasă de liceu deci cei care au terminat au părăsit băncile școlii înainte de venirea mea.

Te îmbrățișează cu drag Alex

8. Litsek Ákos, Rio de Janeiro Brazilia

Kedves öregdiáktársaim,

ezúton küldöm üdvözteimet mindnyájatoknak Braziliából. Itt élek több mint 60 éve. 1942-ben érettségiztem Mertz Károly osztályfőnök 8 évi irányítása alatt. Utoljára osztályom 25-évi érettségi találkozáján voltam temesváron. Az én osztályomból-tudomásom szerint-csak négyen vagyunk még az élők sorában Barta Lajos (Nürnberg), Lutyé Rudolf (Némtország), Sarkadi Ferenc (Temesvár) és jómagam itt Rio de Janeiro-ban. Külön köszönet illeti Miskovits István diáktársunkat fáradhatatlan munkásságáért.

Baráti öleléssel : Litsek Ákos.

9. Barta Lajos, Nürnberg

Kedves Jelenlevők!

Mint 1942-ben végzett Piarista-növendék, sajnós csak ezúton tudlak Benneteket üdvözölni és azt a reményemet kifejezni, hogy még sokszor lesznek hasonló megemlékezések és talán nem csak az álmok világába való, hogy újra kegyestanítórendi tanárok ülnek majd a katedrákon.

Barta Lajos / Nürnberg-Németország

10. Neuhold István, București

Kedves Öcsi! Kedves Senior Kollégák!

Mostanáig mérlegeltem hogy Feleségemmel együtt, jöjünk e vagy nem a találkozóra. Nagy öröm lenne a találkozó és szülő városom újra látása, de mégis nagyobb a rizikó mindkettőnk részére 85 éves korunkban, úgy hogy sajnálattal letettünk az utazásról.

Nagyon szép emlékeim vannak a Piari épület 100 éves felavatásának emlékére rendezett találkozóról és a Freiburgban tartott Piari és Notre Dame találkozó 1992-ben amikor véletlenül Németben voltam.

A mi osztályunk sajnos nem volt olyan összetartó mint a Tiétek Öcsi és nem volt egy Miskovits-ja. Többen fiatalon elhaláloztak, mások pedig szét széledeztek Tudomásom szerint még négyen vagyunk életben. A mi osztályunk 1945-ben érettségizett.

Junius 3-án lélekben ott leszek Veletek Temesváron és megemlékezem kiváló tanárainkrol, akik úgy készítettek el minket diákokat az életre hogy akik itt érettségiztek, legnagyobb részük egyetemet is végeztek és jól megállták helyüket az életben.

Sziből kívánok jó egészséget a résztvevőknek és a többi volt kollégáknak akik nem tudtak eljönni a találkozóra. Egyúttal emlékezzünk meg az elhunyt tanárokról és diákokról.

Baráti öleléssel Neuhold István Bukarest 2011.04.01

Három testvér, mindhárom temesvári piarista diák volt.

11 a. Dr. Elias István, Merzhausen Germania

Kedves Öcsi,

Mivel a 6-ik osztály után átmentem a Banatia-ba nem érettségiztem a piariban, ezáltal csak ennyit tudok mondani: szép volt a diákélet és ez jut eszembe: Post jucundam juventutem, post molestam senectutem... a többit tudod. Gyuri is Aradon érettségizett. Köszönet a megemlékezésért és a legjobbakat kívánom Neked és családodnak,

üdvözlettel, Pista

11 b. Elias Georg, Mooloolaba, Australia

Kedves Haverek,

Dékután volt, a telefonunk a megszokott módon csengetett, felemeltem a kagylót és nagy élvezetemre magyruul beszélt. Nowy Otto hívott fel Sydneyből. Az Ő felbuzdítása véget sok szeretettel írom és küldöm soraimat a 65 éves évforduló találkozás alkalmára.

Erösen hiszem, hogy mindannyiunk számára, a már több évtizeden keresztül nem használt három egyszerű latin szó: Laudetur Jesus Christus, valami csodálatos módon, mindig feleleveníti előttünk, életünk legszebb éveit, amit mi, mint gondtalan, víg diákok a Piarista Líceum körében, éveken keresztül töltöttünk el.

Ennyi év után, még a legrosszabb emlékek is, csak kellemes mosolyt varázsolnak a vénöreg, ráncos, arcunkra. Nagy sajnálattal kell átélnem, hogy a hatalmas távolság véget, én csak gondolatban fogok részt venni, ezen az Isten kegyelmével áldott 65 évi találkozon.

Így, azért mégis kérem, a kedves jelenlevő, volt osztálytársaimat, hogy gondolatban ők is elevenítsék meg a velem kapcsolatbanlévő régi, szép diákkori emlékeket. Így kérem, emeljék fel poharukat és koccintsanak az én egészségemre is, egy francia Cognac-kal aminek árát e levélben sok szeretettel és jó kívánsággal küldtem el.

Baráti üdvözleteimet küldöm Gyuri

11 c. Elias Dezső, Frankenhardt Germania

Dragi Colegi,

Cea de a 65-a întâlnire a absolvenților din promoția 1946 concomitent cu „Întâlnirea generațiilor“, pot fi calificate ca un moment solemn, la care se așteaptă participarea foștlor colegi, care se află răspândiți în lumea largă.

Sigur că, prin discuții vor fi retrăite multe din amintirile legate de perioada petrecută, timp variabil de lung, pe băncile școlii. Și eu am avut fericirea să fac parte din generația elevilor piariști, între anii 1945 – 1948 și am fost poreclit „Kis Elias“, întrucât frații mei Pista și Gyuri au „tocit“ și ei băncile școlii cu niște ani înaintea mea.

Cu această ocazie solemnă vreau să-mi exprim recunoștința și respectul față de foștii noștri profesori, care s-au străduit ca, să cioplească „materia brută“ și să ne umple capetele cu cunoștințe necesare în viață, dincolo de porțile școlii. Totodată aduc mulțumiri aceloră, care au organizat aceste întâlniri.

Regret că, din motive familiare, nu pot să iau parte personal la întâlnire. Vă sigur însă, că atunci, când clopotele și orga bisericii vor suna, voi încerca în gând să fiu alături de voi.

Vă doresc o întrunire cât mai plăcută. Vă îmbrățișez cu drag Kis Elias

12. Preisz Tomas, Sydney, Australia

Drága piarista öregdiáktársaim,

Boldog vagyok, hogy gondolatban veletek lehetek, amikor a szeretett Alma Mater falai között ismét találkoztok.

65 év rettentően hosszú idő, csak igen kevesen maradtunk, és kegyelettel gondolok, innen, a földgolyó másik feléről, változatlan szeretettel fiatalságomra, barátaimra, az iskolára, valamint a csodálatos Temesvárra és kívánok az egybegyűlteknak néhány kellemes szép nosztalgikus pillanatot.

Baráti üdvözlettel Tomi

13. Szatmári Szabó Julius, Freiburg i. B. Germania

Liebe Kollegen und Freunde,

Mit Freude habe ich erfahren, dass unsere Klasse weiterhin der Tradition treu bleibt, und sich zum 65 jährigen Treffen vorbereitet. Ich bedauere, es sei nicht möglich, dass ich die anstrengende Last einer Reise übernehme, so bleibt nur die Möglichkeit, einige Zeilen zu schreiben und diese Grußbotschaft zu senden.

Die Piaristenschule, wo ich nur ein Schuljahr entlang die beispielhafte humanitäre Erziehungsart genossen konnte, verdient dass man sie, sogar nach so langer Zeit, nicht vergessen soll. Ich schätze dieses einmalige Streben, sich systematisch zu treffen, dies ist ein Ausnahmefall, und nicht allen, von mir bekannten, Schulen eigen.

Ich wünsche ein erfolgreiches Treffen. Julius Szabó / Vollmer , Freiburg

14. Boleráz Stefan, Timișoara

Regret nespun de mult că nu ot fi alături de voi la această frumoasă și nostalgică întâlnire. Trebuie să plec cu un grup de turiști în Austria, dar cu inima și sufletul, voi fi alături de voi.

În gând voi cânta un „Gaudeamus“. Mă gândesc cu pioșenie la profesorii noștri și la colegii care nu mai sunt cu noi.

Chiar dacă rândurile noastre s-au rărit, spiritul piarist nu a piarit! Va dăinui până când ultimul dintre noi va trăi, și ca ultimul, va *stinge lumina*.

Vă îmbrățișez cu mult drag și vă transmit salutul tradițional piarist „*laudetur*“ !

Stefan Boleráz

15. Apperltauer József, Ingolstadt, Germania

Kedves kollegák,

midőn annyi idő után és igen távolról visszatekintek a temesvári Piariban töltött évekre eszembe jutnak felejthetetlen magyarázatok, fegyelmet követelt szigor, később aztán megértő oktatás, valamint a diákok nemzetiségen és konfesszion túl ható szolidaritása, az a bizonyos piarista lelkiület, mely ugyanakkor mély vallásos, érzelemhez és értelemhez szóló fejlesztésben is részesült. Ezt a hagyományt igyekeztünk életünkben, a körülményekhez képest gyümölcsöztetni. Ebben a szellemben köszöntöm szívélyesen minazokat, kiknek a sors megengedte, hogy e találkozóon résztvegyenek.

Hasonló megemlékezés már többször előfordult az idők folyamán. A németajkú prágai író, Franz Werfel, ezt így fogalmazta:

Wo die Kindsgespenter nisten,

geh ich als mein Wiederhall

ewig zu den Piaristen,

irgendwo in Gottes All.

Laudetur Jesus Christus, in aeternum!

Appeltauer József

16. Nowy Otto, Australia (Trostberg)

A piarista összetartás sohasem tűnik el. A lehetőségek a részvételre a találkozókon sajnos korlátozva vannak. Az idei elkötelezettségek miatt sajnos nem bírok részt venni, ahogy szerettem volna, ezért írok most Ausztráliából egy pár sort. A gondolatok gyorsabban repülnek mint a fény sebessége. Az a nevelés, amit ebben az iskolában kaptunk, megmarad egy életre. Adjunk hálát Istennek, hogy itt nevelkedtünk és köszönjük meg utólag piarista tanárainknak a kapott humanista nevelést. (Erdély István osztályfőnökünk száz évvel ezelőtt született). Nevelest kaptunk es nem csupan oktatást. Pietas et litterae, ahogy a rendalapító kalazanci Szt.Jozsef végrendeletül hagyta (hasonloan a Szt.Benedek-Ora et labora- alapelvehez)." Tartunk még össze, amig birunk.

Egy sikeres találkozót kíván Nowy Otto

17. În numele lui Szantó Lehel, ne scrie soția sa Szántó Gabriela, Timișoara/Reșița

Cu siguranța Lehel s-ar fi bucurat să participe la această întâlnire jubiliară. Și probabil că ar fi evocat cu multă însufletire întâmplări din viața de elev. Eu aș vrea să amintesc aici doar prietenia care v-a legat pe voi, cei trei foști elevi piaristi: Miskovits, Nowy și Szantó. Timp de 15 ani am fost vecini la Garana și aici, în pitoreasca Vale a Lupului, adesea în jurul focului de tabără, cei trei prieteni depănau amintiri din anii de liceu. Nu voi uita niciodată cum își exprimau admiratia pentru ordinea și disciplina ce domneau în școală, pentru implicarea zilnică a direcțiunii în bunul mers al școlii cât și pentru exigenta și corectitudinea profesorilor. Adesea exprimarea lor era impanată de proverbele învățate la orele de latină, proverbe ce le-au fost îndreptar și calauza în viață.

După Revoluție, în spiritul aceleiași prietenii, relațiile dintre cei trei prieteni s-au intensificat, au evoluat. Lehel nu ezită să ceară sfatul prietenilor în materie de construcții, în probleme de tehnică, de pictură sau muzică, după cum și Lehel venea în sprijinul prietenilor în probleme de sănătate și artă. Și toate acestea printr-o corespondență asiduă prin poșta clasică sau cea electronică, prin cărți trimise în dar, prin întâlniri sau ocazii festive. Ceea ce îi unea pe cei trei era pasiunea cunoașterii, dorința de perfecțiune, corectitudinea, perseverența, punctualitatea, atenția acordată omului simplu – rezultate ale educației primite în Liceul Piarist.

Iar când a trecut în lumea celor dreți, sotul meu a fost însoțit de cuvintele emotionante ale colegului de bancă, Ocsi Miskovits, care, din departare își conducea prietenul pe ultimul drum. Iar prima coroană adusă la capela cimitirului din Reșița, venea din partea familiilor Miskovits și Nowy, carora le răman recunoscătoare pentru grijă și atenția cu care m-au înconjurat și după moartea sotului meu

18. Laux László, Erlangen

Kedves megjelent osztálytársaimat sok szeretettel üdvözölök, sajnos súlyos betegségem nem engedi meg, hogy a találkozón részt vegyek, de gondolatban Veletek leszek amikor ünnepelni fogtok. Ezúton köszönetet mondok Miskovits Öcsinek fáradozásaihoz e találkozó megszervezéséért és hogy felolvasta üzenetemet.

Laux László, Erlangen 2011.05.5-én

(Kérem soraimat a jegyzőkönyvbe beírni! Köszönöm Laci)

19. Kocsi Attila, Budapest

Nagy szomorúsággal kénytelen vagyok értesíteni Téged (mint a még élő temsvári piaristák karizmatikus vezetőjét) hogy sajnos, jelenlegi egészségi állapotom meggátolja részvételemet a 65-éves (vlószínűleg utolsó) érettségi találkozón.

Sok szeretettel üdvözlöm a megjelent kollégákat és egyuttal mély tisztelettel gondolk az elhunyt tanárainkra és volt osztálytársainkra.

Most kénytelen vagyok ugyan távolmaradni de lélekben ott leszek Veletek és június 3-án többször el fogom dudolni a felejthetetlen GAUDEAMUST!

Baráti üdvözzel Attila, a 71-es karszámú piarista öregduák

20.Horvath Istvá, Canada

Kedves piarista kollégák, akik jelen vagytok az 1946 ban végzős osztly 65-ik érettségi évfordulóján.

Egy különös érzéssel gondolok rátok, gondolataimban visszatérnek szikrakénti jelenetek a temsvári Piarista Főgimnáziumban eltöltött évek idejéből. Neveiteket lüatva, arcotok es sikereitek mint piarista kollégák, emlékeztetnek hogy valamikor együtt tapostuk az Alma Mater folyósoit, hallgattuk tanaraink magyarázatait, izgultunk minden extemporal alkalmával, irtuk és olvastuk a Gaudeamust, megtettünk mindent , hogy sportoló kollégaink versenyei alkalmával drukkoljunk nekik, mert éreztük az ő győzelmük igazi Piarista győzelemként lett elkönyvelve.

Ti, mindannyian tudjátok, ki volt biciklista, rövid vagy hosszú távú futó, magasugró vagy gerelyvető, egyéni vagy csoport evezős, verselő vagy irodalmi előadó, hegedű vagy zongora művész, hogy csak néhányat említsek az iskolai tevékenységekből .

Minden év végzősei szétszéledtetek a világ minden részére, felhasználva a Piariban felhalmozott és a különböző egyetemeken kibővített ismereteket, hogy azzá legyetek akiket a társadalom elfogadott felkészult és megbecsült professzionistaként - mint orvosok, mérnökök - különböző tárgyerületben, tervezők vagy építészek, előadó tanárok, festő művészek vagy grafikusok, technikusok vagy szímművészek, írok vagy kritikusok, agronomusok és borspecialisták, miséző és szószékről oktató egyházi emberek .

Magam részéről filmes voltam , képfellevő operatör és filmtechnológia oktató - Az utolsó harminc évben néhány mesterséget megtanultam és azokban tevékenykedtem.

Kedves kollégák, gondolatban veletek leszek, illetve leszünk Partos Rolandal , Kingston NY.ból és Singer-Bodor Pálal Budapestről, akikkel elbeszélgettünk nemrégiben, a június 3-i találkozótokról

Üdvözlünk benneteket kollégiális és baráti szeretettel és öleléssel.

Kivánunk nektek jó egészséget és további sikereket a mindennapi tevékenysége-itekben és családi életben - piarista lelkülettel

Horvath István –CSÜLÖK

Anexa III.D

CUVÂNTUL PARTICIPANȚILOR

După ce s-au prezentat expunerile seniorilor, unele persoane prezente la întâlnire au adresat cuvinte calde, pline de emoție, apreciind însemnătatea deosebită a unei asemenea întâlniri nostalgice.

Părintele Ruppert Iosif, sprijinitorul activ al acțiunilor piariștilor timișoreni a adresat un salut cald și a transmis și o solie din partea Conducătorului superior al Ordinului Piarist din Roma. Aceste emoționante cuvinte calde cu care Superiorul apreciază activitatea seniorilor piariști timișoreni, nu pot fi doar rezumate, ele se reproduc aici în felul în care au fost rostite:

„Mindenek előtt elnézést kérek hogy nem tudok románul. Nem tudom hogy kell-e fordítani mert értik talán magyarul. A Piarista Rend legfőbb előljárója, Romában, az egyetemes előljáró. Ő is megkapta a meghívást erre a találkozóra. Ő most mindenféle konferencián vesz részt, nem tudott eljönni és írt egy levelet az öregdiákoknak amely a többi levelek között megvan. Amikor megválasztották, két évvel ezelőtt, akkor szinte az első útja idevezetett, Romániába. Meglátta a régi piarista iskolákat és eljöttünk ide, Temesvárra is. Az igazgatónő és Kocsik atya bevezették a Piarista Muzeumba is. Megnézte a két termet, a kiállított dokumentumokat, és akkor megkérdezte: „Ha ezt az iskolát államosították 1948-ban akkor ezeket a dokumentumokat megőrizték?” Mondom neki: „Semmi sem maradt, itt mindent elvittek”. „Hát akkor honnan vannak ezek a dokumentumok?” Mondom: „Ezt az öreg diákok gyűjtötték össze”. És akkor megállt benne a lélegzet: „Ezek az öreg urak ennyi mindent szedtek itt össze? Ezek ennyire szeretik az iskolájukat?” És aztán beszámoltam neki, most, mielőtt eljöttem volna, hogy pár éve, Schwetzingenben, összegyűlnek a Németországban élő öregdiákok. „Ma is?” „Minden évben”. Azt mondja: „Szinte elképzelhetetlen máshol ez a nagy szeretet és összetartás!” Amikor Egyetemes előljáró lett, az ő első lépése az volt hogy a világ összes piarista iskoláit meglátogatta Európában, Afrikában, Amerikában, Indiában, Fülöp Szigeteken és most amikor hazajött az élményeivel, mielőtt idejöttünk, ezt mondta nekem: „Tudod, mindenütt vannak öregdiákok, és ezek össze is tartanak, össze is járnak, de meg kell neked mondanom hogy ekkora szeretettel, összetartással és jóindulatot mint amit a Temesvári diákok részéről láttam, nem tapasztaltam sehol a világon” (Általános taps). Én úgy gondolom hogy ez egy olyan elismerés a diákok

számára, amit a Piarista Rend legfőbb vezetőjétől származik és ezt szeretném én így átadni, gratulálni és együtt élni.

Még valamit: A Generális Atya jól ismeri az „O pater parvulorum...” himnuszot amelyet énekeltünk a szent misén és itt is most, a gyűlés előtt. Régi latin himnusz, amely az utolsó sorában azt mondja hogy „Juventutis Amen”. Hogy az ifjú sereg imádkozik itt, Calasantius sirjánál. Azt mondta a Generális hogy akik így szeretik az iskolájukat, így összetartanak, akikben így él a szeretett, azoknak a szíve fiatal marad. Nyugottan mondhatjuk: ez a kívánsága hogy maradjon meg mindig, minden Piarista diákban ez az érző szeretettel teli szellem.

Isten éltesse mindanyukat!”

În continuare, cunoscutul publicist și istoric, Szekernyés István, bun cunoscător atât al trecutului cât și al prezentului piarist timișorean, a scos în evidență însemnătate aceste școli în viața culturală a Municipiului

Nesocotind oboseala unei lungi călătorii, venind în timpul nopții, direct din Slovacia, proaspăt numitul Prior al Provinciiei Hungariae, P. Labanc Zsolt Sch.P., a considerat important să amintească grija care se acordă și se va acorda în viitor, sprijinirii menținerii acestui spirit piarist timișorean, care continuă și după multe decenii de la încetarea activității.

Doar timpul înaintat a împiedecat ca și alte persoane prezente în sală, să-și xpună părerea privind evenimentul deosebit la care au luat parte, reușind însă, în cadrul vizitării să împărtășească păreri în cadrul unor discuții amicale directe.

Anexa III.E

VIZITAREA MUZEULUI PIARIȘTILOR TIMIȘORENI

După încheierea festivității din Aula Magna, conducerea Liceului Grrhardinum a invitat întregul colectiv la o masă comună în cantina liceului. După masă, cei interesați, s-au deplasat în arhiva/muzeu a piariștilor, care se află în clădirea liceului. De la bun început s-a remarcat aspectul mult diferit al acestui muzeu, față de cum se s-a prezentat cu ocazia Centenarului din 2009. Exponatele s-au înmulțit simțitor, s-a instalat un perete de onoare cu 10 biografii ilustrate ale seniorilo piariști timișoreni, a căror realizări s-au făcut cunoscute peste hotarele țării.

Înzestrarea muzeului a fost îmbogățită RECENT prin instalarea unui ecran ce prezintă înregistrări DVD, aparatură care a fost donată Muzeului de către seniorul Nikolici Vasile.

